

Zas Latweeschu draugs.

1842. 20 August.

34ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburgs. Tce raksti, ko augsti zeenigs Keisers 10tâ Zuhni sch. g. pahr to jaunu kappera=naudu waldidamai senaht=teesai irr atsubtijis, muhsu wallodâ tã skann: "Kad mehs to atsihstam laudim labbu effam, ka til ta kappera=nauda, kurras wehrte us sudraba=naudu sihmejahs, gelderu, un ka us tahdu wihsî pa pilnam spehka eetu, ko mehs jau ar saweem raksteem no 1ma Zuhli 1839 pahr to muhsu walstibã geldamu naudu effam nospreeduschî, tad mehs pawehlam: 1) lai pahr to kappera=naudu no wezzas sortes, kurras wehrte us papihra=naudu sihmejahs, jel nosakka, zil wehrtes pehz sudraba=naudas katram gabballam wehl tamehr buhschoht, kamehr to pa wissam atnemfim un likfim pahrkalt par tahdu naudu, kurras wehrte us sudraby sihmejahs, un fewischki lai tahdu gabbalu no 10 kapeikeem rehkina par 3 kapeikeem sudr., tahdu no 5 kapeikeem par 1½ kapeiku sudr., tahdu no 2 kapeik. par ½ kap. f. un tahdu no 1 kapeiku par ¼ kap. f. 2) lai no 1ma Janwar 1843 wissas weetãs pa tahdu un ne mas masaku, nei leelaku wehrti to wezzu kappera=naudu pretti nemm, weenlihd s woi pirk, woi pahrdohd, woi mihsj, woi maksã; un 3) lai katras walsts teesa pa-reisi un zil spehdama pahr to gahda, ka schis likkums laudim nahk sinnams."

Augsti zeenigs Keisers, gribbedams, lai dabbu skaidraki sinnaht, zil pa wissu winna walstibu atrohdootees tahdu sliimmu zilweku, kam jau dokteru palihga effoht, schelligã prahã irr pawehlejis, lai wissi dokteri, tã patt kas krohna deenestã stahw, tã tee, kas sawã walkã dsihwo, iknomehnesi tahm walsts dokteru teesahm laisch sinnu, zil simneeku winni ahrstejoht. Wes tam arri katram dokteram nahkotees, ikreis, kad kur kahda lihama sehrga, prohçi: karfona guka ar plekkehîm, woi bakkes, maffeles, scharlakke u. t. j. pr. tahdahs, sawai walsts teesai par katru simmibu fewischki peeteikt; ka walsts sinnahneeki pee laika un pa-reisi warretu gahdaht, lai simmiba ne ispleschotees tahlaki, bet lai tohs simmus labbi kohpjoht un isahrstejoht.

Kreewu semneeku awihses jau zittã gaddã (1840, № 94.) fluddinaja, ka prett uhdens=sehrgu drihs ne atrohdootees labbakas sahles, ne kã teje no puppas seedeem; taggad (№ 18.) wehl to paschu mahzibu apstiprina, bet arri fakka, ja kahdam seedu, truhkstoht, tad warroht puppas paschas nemt. — Zittãs

mallâs teiz: lai rutku=fullu eedserr pa glahsehm; un atkal zittâs: lai dserre teji no pazegles ohgahm un arri ne aismirst, ar schahm few tuhskufchu meefas dalku appaksch palahga apkwehpinahet.

Rarra=ministra weetneeks, us Reisera pawehleschanu, un ar sawadeem raksteem no 1mas August irr Nuddinajis, ka Stâ Zuhli Kaukasies=walki 60 saldateem, kas, wadditi no sawa unteropzihra, ar 50 wesumeem seena gahjuschi us to masu zikkadelli Wnesapnoje, leels pulks laupitaju, warr buht, no 500 kalnawihreem effoht uskrittis, bet tas unteropzihrs, Utkin wahrda, drohschs un gudrs wihrs buhdams, tuhlin lizzis wesumus stahdiht tschuppâ, un ar sawu masu pulzinu trihs reis laupitajeem tik drohschi un spehziigi pretti mettahs, ka schee pa wissam aisbehde, daschu plinti, sohbeni un scheshepu=nasi pamesdami. Bija scheem arri dauds fashauti un 30 us weetas palikkuschi; muhsejeem turpretti weens pats wihrs effoht noschauts, un seschi tikween drufzin fashauti.— Augusti zeenigs Reisers schehligâ prahâ to unteropzihru zehlis par sehnrifu un winnam wessela gadda lohni schlikojis, lai few sagahdajohet munduri; septin saldati, kas pahre zitteem drohschi zihniuschees, dabbusjuschi gohda=sihmes, un wissi zitti apdahwinaheti, pa diweem rubteem fudr. kars.

Is Pehrnawas. Zschâ August eedschwotajeem tur leelas bailes usnahje. Pulksten' 6 no rihta atskanneja sinna: ugguns effoht nahjis walkâ; jo ahrs-pilssehtâ, ne tahl no juhrmallas, kur wisswairak wezzi kohka=nammi stahw, eeksch kurreem nabbagi laudis dschwwo, bija kahda atstauka saldata nammâ ugguns zaur juntu fittees ahra. Pehz ihfa laika no tahm stiprahm leesmahm arri wehl trihs zitti nammi eedeggahs, bet par laimi drihs atskrehje pahri fimts lauschu, un arri tee no teefas pusses sutchiti wihri ar tahm sprizzehm, un lufk', tâ isdewahs uguni dsehst un tohs trihs nammus pa dalkahm wehl isglahet. Bet nakti, starp pulksten' 11 un 12, kad jau wissi bija gahjuschi gulleht, atkal no jauna ugguns isprukke, bet pa wissam zittâ puffed, kahdâ wezzâ nammâ, kur ne weens zilweks ne dschwwoja. Atskrehje gan wehl pee laika arri leels pulks zilweku ar tahm sprizzehm, bet tomehr junts lihds seenahm nodegge. Bet kamehr wehl schinni weetâ ar to uguni puhlejahs, tamehr jau atkal diwâs zittâs weetâs bija fahzis degt, bet ar schehliga Deewa palihgu arri tur drihs isdewahs dsehst. — Aeradde tannis abbâs pehdigâs weetâs jau tuhlin tahdas sihmes, kas skaidri parahdija, ka kahds zilweks tihschâ prahâ uguni bija peelizzis; un ohtrâ deenâ wehl pa diwahm zittahm weetahm tahdas paschas sihmes usgahje, bet nu jau arri polzeiteefai laimejahs, ta laundarritaja pehdas wehl skaidraki wehrâ nemt.

Is Wentes. Ne fenn tur wihrs jahje uppe, sirgu peldinahet, bet — tâ laudis stahsta — tapehz, ka winsch grohschas few ap rohku bija tinnis, wairs ne warreja walkâ kluht, kad sirgs winnu rahwe selgâ un dibbenâ. Tai paschâ uppe arri noslihke jauns fainneeks, aitas trihdams.

Wehl is Kursemmes. Appaksch Liginshel=muischas ne fenn apgahfahs leels malku wesums un nositte weenu fainneeka dehsu.

Is Minfles pilssehtas, Kreewu semme. Tannit pilssehtâ Bobruisk dschwwo dahrsneeks, Orinski wahrda, kas jau preeksch pahri gaddeem tur

fahze maul=behr (muhl=ohgu) kohfus aud seht; prohteet: tohs kohfus, fur-
ru lappas sifschu tahrpeem par weenigu barribu, un kas lihds schim tikween
eeksch tohti filtahm semmehm auge. (Luhko Latw. dr. 1834, № 2.) — Gudrs
wihrs likke no Kiewes few arri sifschu tahrpus atwest un tohs pats sawâ
mahjâ tik laimigi kohpe un barroja, ka winnam jau pehrnajâ waffarâ wairak
kâ 1000 sifschu kammolini bija rohâ un arri wehl leels pulks tahrpu=pautu.
Sihde patte, ko no teem kammolineem notinne, bija labba deesgan.

Is Berlihnes. 11tâ August fahze turwu pee kehnina dahrsa=pils, ko
fauz Potsdam, meschs degt; kâ schkeet, zaur to, ka kahds besbehdis, faufâ laikâ
meschâ staigadams, deggofschu tabaka strumpita jeb ziggara gallinu bija
mettis pee semmes. Bailes laudim gan bija leelas, jo ne toht no schahs
weetas stahw tas nams, fur frohna biss=sahles glabba. Bet ar Deewa palihgu
drihs isdewahs dsehst.

Is Calenderu semmes. Schkeet pee Calendereem taggad jau par mohdi
palikt, nammus buhweht no leetas dselses. Labba leeta gan! Tahdu nam-
mu feenas, sinnams, irr tuffchas; tapeh; teem arri zittu krahnu ne mas ne wai-
jaga, ne kâ weena pascha, kas kehki ja=ustaisa, lai no turrenes fiktums jo lab-
baki eeksch feenahm uskahr preeksch wiffahm istabahm. Tahds nams no trim
tahscheem ar 12 lihds 16 istabahm tur wairak ne maksa, ne kâ 7000 rubl. fudr.;
un tahdu nammu warr arri drihs no weenas weetas dabhuht ohtrâ, un kad to
liktu isahrdiht, aiswest un no jauna usstahdiht, tad par to teescham wairak ne
kâ 150 rubl. fudr. buhtu ja=maksa. Tanni masâ pilssehtâ Ewerton Liewerpuh-
les=walsti, kâ jau zittâ gaddâ stahstijam, stahw bahniza, kas ar sawu garu tohri
zaur zaurim no dselses, un wairak ne maksa, ne kâ 50,000 rubl. fudr. Ar eljes-
pehrwi nopehrweta, isfkattahs tâ patt, kâ zittas no almineem usbuhwetas.

Muhfu lassitaji gan jau sinn, ka Calenderu semme tik pilna ar laudim, ka
tur ifnogaddâ wiffwairak dauds kuhtri atstahj sawu tehnu semmi un
aiseet us Ameriku, zerredami tur bes leelahm puhlehm sawu deenischku maissi at-
rast, bet ar kairu gaddu nahk no turrenes jo behdiges sinnas: zil gruhti scheem
zilwekeem tur fweeschâ semmê effoht, weetas atrast. Taggad weens Calenderu
andelmannis, no Pehlehs=pilssehtas, kas April=mehnesi ar seewu un behrneem
bija aisgahjis us Nu=Jork pilssehtu Seemel=Amerikâ, zerredams tur laimi dab-
huht, ne mas weetu ne atraddis, atkal pahrnahze, un brihnumus stahsta, zil lee-
lâs mohkâs schee nabbagu lautini tur dsihwojoht. Effoht leelu pulku muhrnee-
ku, wehweru un strahdueeku no wiffadahm kahrtahm tur pats redsejis, kas 7
lihds 900 juhdses wolti bija apkahr reisofuschu, darbu mekledami. Winnu seewas
jau effoht preezajuschahs, kad winnahm laimejahs, par kalponehm eet deenestâ.
Zik eeksch Nu=Jorkes ween pahri tuhktohschu tahdu nelaimigu zilweku atrohdo-
tees bes wiffa darba, un leelu truhkumu zeesdami. Rursch to tik wehl eespeh-
joht, tas steidsotees atpakkâl us tehnu semmi, bet retti weenam wehl tik dauds
effoht, ka warretu pahrnahkt.

Is Sprantschu semmes. Wehl ne buhs trihs mehneschi pagahjuschi,
kad tur kahdâ zeemâ, kas Jaun=Berken wahrâ, weenam rentineekam traks suns

fakohde diwus dehlus un weenu meitu no 16 gaddeem. Tomehr ne weens no winneem ne gahje pee gudra doktera, nedf behnejahs pirti pehz gudra padohma, bet kahdas wezzas bahbas mahzibas paklausidami, wiinni wiffi trihs gahje us kahdu sawadu basnizu, skaitija tur sawadus pahstaus un apschkinkoja to basnizu ar sawadahm dahwanahm. Pats schahs basnizas mahzitajs winneem teize: nu wiinni pa wiffam jau effohf wesseli un tapehz drohschi warroht us mahjahm eet; bet pehz ihfa laika meita tatschu palikke traffa un breefmigâs mohfâs sawu garru islaide. Zerribas mas, ka tohs dehlus wehl warreschoht isglaht. Mahzitajs gan laikam nahfs strahpê.

Tai zeemâ, fo sau; La=Schatoruh, ne fenn nomirre kohci firms Sprantschu wihrs, kas 106 gaddus bija wezzumâ. Lihds pascheem pehdigeem azzumirkleem winsch wehl pa wiffam bija pilnâ jehgâ un turklaht to rettu laimi bija peedschwojis, behrnus no peez augumeem redseht. Jo wiinna meitai, kas 83 gaddus wezzumâ, bija dehls no 64 gaddeem, un scha meitai, kas 45 gaddus wezza, arri jau bija meita no 19 gaddeem, un tai mass behrninsch no 13 mehnescheem.

Deewa zelli brihnischkigi.

Kahds frohdsineeks bij' noswehrejees, ka ne kahda leeta pasaulê ne atraddischotees, kas wiinnu warretu usskubbinahf eet spreddiki klausitees. — Bet tomehr ween reis' wiinnam sawada luste usnahze dsirdeht, kâ jel ta draudse dseedohf; jo winsch bij' ar ween' no jitteem dsirdejis, ka tas pahrleeku jauki skannoht. Winsch raisijahs eet basnizâ; bet papreeksch stipri noswehrejahs ne weenu pufswahrdu no spreddika klausitees. Kad dseesma bij' beigta, tad winsch ar abbeem elkoneem atspeedehs us benku lehnehm un aisbahse aufs ar pirkscheem itt zeeti. Ne bija ilgi, tê muscha wiinnam uslaidehs us deggona un tif zeeti eeduhre, ka wiinnam waijadseja rohku no aufs atraut un to muschu nodsiht. Bet tanni paschâ azzumirkli no kanzeles skanneja schee wahrdi: "Kam irr aufs dsirdeht, tas lai dsird!" Un luhf, schee wahrdi gahje frohdsineekam tã kã pehrkons zaur firdi; winsch ne drihksteja wairs rohku pee aufs list, bet klausijahs to spreddiki lihds gallam un — dabbuja tahdu labbu mahzibu, ka no ta pascha brihscha sawu besdeewibu atstahje. Winsch nu dschwaja itten kristigi un daschu reis' Deewa brihnischkus zellus apbrihnoja, ka tas spehjis zaur weenu neeka muschu wiinnu us labbu stiggu waddiht, un pee sawas walsibas peegreest. (Jer. 23, 29.)

— 8 — n.

(Pee schahs 34tas lappas peederr pawaddons no pufsboghena, fur lassama: 1) Zanna sinna pahr Ahraishes bibhelesbeedribas swehrkeem, un 2) No teem stahsteem, kã gahjis pasaulê ar kristigu tiggibu no Apustulu laikeem lihds taggad: ohtra laika ohstras nodallas beidsama pufse.)

Lihds 19. August pee Nihges irr atnahkusch 941 fuggi un aisbraukusch 816.

Brihw drikkheht. No Widsemmes Generalgubernementes pufses: Dr. C. E. Napiersky.

Latweefchu drauga

p a w a d d o n s

pee № 34.

20 August 1842.

Zauna siana par Ahraisches bibbelu-beedru fwehtkeem.

Schi irr ta deena, ko tas Kungs irr darrijis; preezafimees un lihgsfimees eeksch tahs. Uk Kungs, palihds! Uk Kungs, lai labbi isdohdahs! Slawehts lai irr, kas nahk ta Kunga wahrda! Mehs juhs fwehtijam, kas juhs effat no ta Kunga namma. (Dahw. ds. gr. 118, 24—26.) Ea zits zittu apfweizinajamees 25ta Juhnid. sch. gadda us faweem mihleem bibbelu-beedribas fwehtkeem Ahraische. Zebfchu deenina bija patumscha, debbes apmahkufees un lectus weenadi nonahje semme, firdis bija gaischas un preekapilnas, un bij arri sakrahjees labs zilweku pulks jauki ispuschkota basniza. Pehz ka foflas-behri ar tshetrahm balsim jauku-flawas-dseefmu bij nodfeedajufchi un draudse ar 741mu dseefmu no basnizas-dseefmu grahmatas us Deewa wahrdu klauftichanu bij fataisijufees, Wezs-Peebalgas mahzitajs beedrus apfweizinaja, altara-liturgiu turredams un schehliga Keisera dsimschanas-deenu ar firnigu Deewa luhgschanu peeminedams. Pehz wiina Krimmuldes mahzitais spreddiki fluddinaja par Dahwita apustula wahrdeem, Reem. gr. 13, 8: »Ne effect neweenam ko parrada, bes ween, ka juhs zits zittu mihlejeetees« ar fwaiditahm luhpahm isskaidrodams, 1) ka zilweks mihlestibas-parrada eekrittis, 2) ar kurreem zilwekeem, un 3) ka schis mihlestibas-parrahds ja-isslihdina. Dseedaja atkal foflas-behri ar tshetrahm balsim, un kad Ahraisches mahzitais us kanzeles daschadas sinnas bij isskajstijis par to, ka ar Deewa wahrdu isdallischanas, un dwehseku-apgaismoschanas darbu taggad pasaulé eet — ak tad gan wiffi atsinnam un eeksch fwehta Garra sadraudseschanas sajut tam, ka parradneeki effam, parradneeki paleekam, tik labbi tam, kas sawu dsihwibu par mums nolizzis, ka arri faweem lihds atpestiteem brashkeem tabtumâ un turumâ. Dseedajam pehz schahm fanemtahm Deewa-walstibas sinnahm to wezju dahrgu dseefmu: Lai Deewu wiffi lihds, un nu Wezs-Peebalgas mahzitais atkal us altari kahpe, un pirms ka 10 bibbeles 10 Ahraisches un 5as peezeem Zehfu-faimineekeem par mahjas-mantu, turflaht 30 jaun. test. 30 Ahraisches un 20 jaun. test. 20 Zehfu behrneem par mihlestibas-dahwanahm isdallija, winsch muhsu firdis atspirdsinaja ar wahrdeem, ko fwehts Gars wiinam eedewe firdi un mutte. Pee paschas isdallischanas dsirdejam atkal dseefminu ar tshetrahm balsim, un bij mums ap firdi, itt ka tee jauki tohni to pateilschanu un flawu Deewam atnesse, ko daschs labs behriensch un faimineeks, to dsihwibas maifi affarahm raudoht fanemdams, sawâ firdi tam firfchu mannitajam un Kungu Kungam nofazzija. Bet kad nu beidsiht wiffi nomettamees zekhs, un Peebalgas mahzitais pehdigus teilschanas-uppurus wiffu beedru wahrda wiffu-schehligam Deewam atnesse, ak tad gan dauds azzis wairs ne palikke faufas, un mehs pehz warrejam fazzibt: Woi muhsu firdis ne degge, kad tas Kungs us muhsu luhgschanahm sawu Amen eefauze muhsu firdis. Beedru mums bija pehn 655, kas 44 rubl. 9 kap. sudr. famette. Bibbeles effam isdallijufchi par teem 25 gaddeem, ko tas Kungs mums irr lizzis schinni wiina-kalna strahdht, 2617.

Ar mahjas bihbelem 76 mahjas Ahraisché, 5as Zehsu draudse apdahwinatas. Nu Kunge!
lai uskriht taus shehlastibas-lectus arribsan schai dahrgai fehklai, ko tu pats effi eesehjis
muhfu sirds-tihrumds! Lai ne atgreeschahs pee tewi tuckschi tee wahrdi, ko tu mums schai
dahrga deenina no shehlastibas dewis. Lai ne paleekam tawu wahrdu aismirfigi klausitaji,
bet swehtigi darritaji! So teescham: Swehtigi irr tee, kas ta Kunga bauflus darra, ka
winnu warra effoht pee ta dshiwibas-koška, un ka tee warr ee-eet zaur teem wahrteem pils-
fehstä. (Zahna par. gr. 22, 14.)

40.

S t a h s t i,

tā

gahjis pasaulē ar kristigu tizzibu no Apustuku laikeem lihds taggad.

D h t r a j s l a i k s.

No Keisera Konstantin lihds pahwestam Gregor tam septitam.

(No 32sta gadda lihds 1073schai wehs Kristus weedsimschanas.)

D h t r a n o d a k k a.

Daschadas sinnas, kā kristiga draudse tanni laikā pa weetahm gahje wairumā.

(Weidsama puffe.)

Wehl K l o d o w i g = k e h n i n a laikōs atskanneja teem Alemannem augsch-semmē pee Rein-
uppes mallahm ta pirma preejas-sinna no Kristus. Tas notikke us scho wihsī: Bija Iheru
semnē weens jauneklīs, Frihdolihn wahrda, tas, tur patt kahdā klosterri usaudsis,
apnehmahs, pa wissu muhschu pasaulē apkahrt staigahrt, laudim mahziht Deewa wahrdu,
Papreeksch wihsch sawā paschā tehwu semmē no weena zeema gahje us ohtru, Kristus
mahzibu pasluddinadams. Bet drihs wihsch, kā nabbaga zellineeks apgehrbees, pah juhru
aisgahje us Sprantschu semmi un tur kahdā laikā tanni klosteri eeksch Poartje-pilsfehsta
(raksti: Poitiers) usturrejahs, ko bissaps Hilarius bija eetaisijis. Bet tur kahdu reis
wihsch sapnoja, ka wannam effoht ja-eet, pa Alemannu walsti-weenu fallu Rein-uppē
usmekleht, un tur patt teem mescha-laudim to kristigu mahzibu sluddinahrt. No K l o d o -
w i g = k e h n i n a pascha sawadu grahmatu isluhdsees, kas to wannam dewe brishw, Frihdol-
lihn gahje pa Rein-uppi us augschu, un kur tik ween garram nahje, tur tā patt pa labbu
kā pa kreifu rohku to dahrgu, swehtu fehllu iskaijsija. Weidsoht nahje tai puffē, ko no-
fauze to Nauracheru-semmi, kur wezzōs laikōs ta pilsfehsta Augusta (Jeb Augst) bija
stahwejuse, un no Attila deenahm wehl ar ween druppu druppōs gulleja, tur Frihdol-
lihn usgahje to fallu, ko mekleja, un kur taggad ta pilsfehstina Sekkingen atrohдахs.
Schai tuckschā weeta wihsch apmettahs un eefahje sawu swehtu darbu. Ne tahs no turre-
nes dshwoja weens Alemannu wezzakajs, Wacher wahrda, scha meita Frihdolihnem
palikke Alemannōs par pirmu mahzekli un arri no winaa tilke kristita. Kad K l o d o w i g -
k e h n i n s c h shehligā prahtā wannam to paschu fallu schēinkoja, tad wihsch tur usbuhweja
klosteri, kura ar laikū labba teefa deewabihjigu muhku is Burgund-semmes wannam
apkahrt sapulzejahs, kas labbi deesgan peepalihdsesa Alemannōs tahs pirmas kristigas
draudses eetaisih. Wehl weenreis wihsch sawu fallu atstahje, gahje us Glahrner-semmi,
tur arri to kristigu tizzibu sluddinahrt, tad atkal pahrnahje, un 538ta gaddā nomirre. Kad

peeßdefinit gaddi peßz wiinna mirschanas bija pagahjuschi, tab Alemanneem wehl zitta gaisina pahr juhru nahze. Tas Jhru mihrs, Kolumban wahrda, kas tannis abbôs klosterôs Hei un Bangor bija fataisjees. Kristus draudsei kalpoht, un kam firbs jau ar ween neffahs, ta Runga wahrdu arri teem paganeem tablâs semmês fluddinaht. 590tâ gaddâ wiensch ar 12 deewabihjigeem jauneem wihreem is wiinna klostera fabeedrojahs, aiseet zittâs semmês kristigu tizzibu mahziht, un lihds ar wiinneem arri teescham dewahs zur Sprantschu semmi us to walsti, ko taggad nofauz par Elsassi, un tur tukfnesi Wogesu kalnu starpâ, ne taht no kahdas wezzas pils gruiſcheem, mettahs un few klosteri usbuſweja. Igi wiinneem tur zitta barriba ne bija, ne kâ saknes un kohku misa, kamehr wiinneem isdewahs to wehl muhscham ne apstrahdatu semmi paschi apkohpt, un ar tikfuschahm rofahm dabbuja plaut, ko wiinni ar grubtahm mohkahm bija fehjuschi. Drihs ispaude pee wisseem laudin tur apkahrt walloda: kahds deewabihjigs wihrs schis Kolumban effoht; zilwefi no wiffahm kahrtahm pulkôs nahze pee wiinna, wiinna mahzibas dabbuht dsirdeht un sawus behrnus wiinam doht audsinaht; labba teefa paganu jaunektu ar laiku sapulzejahs pee wiinna un wiinna beedreem, gribbedami tâ patt kâ wiinni Jesum lihdsigi kluht, truhkumâ dsihwojoht. Bet drihs jau wiinneem ruhmes tur peetrukke, ta peßz tuhwmâ wehl diwus zittus nanimus usbuſweja, fur tohs jaunus mahjektus usnemt. Schinnis klosterôs wiinni dsihwoja peßz sawadeem kohri zeeteem likkumeem, kâ tannis laikôs pee Deewa kalpeem labpraht eeraudsija, bet kâ ewangeliums pats muhscham ne no weena ne praffa. Tomehr schee zeeti likkumi, peßz kurreem wiinni dsihwoja, wiinnus eeraddinaja, wiffadas tabdas grubtibas un zeefchanas panest, kas tannis laikôs katram mahzitajam pagands bija ja-pazeefch. Kad Kolumban jau 20 gaddus sawâ mihtâ klosteri bija dsihwojis, tab ta nikna Lehniene, Brunekilde wahrda, wiinnu tik neganti fahze wajjaht, ka wiensch no tahs puffes aisgahje, un ar zitteem beedreem, schur tur few weetu meklejis, beidsoht atkal nahze pee Rein-uppes. Gahje garr uppimallas us augschu, kamehr beidsoht tikke tai weetâ, fur taggad stahw Zirik-pilsfehsta (raksti: Zurich), kas to brihd' tikween masa zikkabelle bija. Bet tur eedshwotaji jau wairs ne turrejahs pee paganu tizzibas, wiensch tapeßz ar saweem beedreem wehl wairak us augschu dewahs, lihds tai masai pilsfehstai, kas Tuggen bija wahrda, jo tur wiensch zilwefus usgahje, kas wehl paganu tumfibâ dsihwoja. Scho kauschu starpâ Kolumban nu lihds ar sawu wiffmihtaku mahjekli Galus arstahjahs, un wiinneem fahze to dsihwu Deewu un scha dehlu Jesu Kristu fluddinaht. Bet wiinni tam atbildeja: »muhsu wezzi deewi muhs un muhsu tehwu tehwas labbi deefgan irr apgahdajuschî ar leetu un siltumu; meh's tohs ne gribbam pamest; tee walda labbi.« Pehz tam pagani wehl tihschi saweem deewekteem abbu kristigu mahzitaju preekschâ uppureja, bet schee, dusmodamees, ka tee Deewa wahrdu's tâ neewaja, eemette wiinnu elku-uppurus esarâ un eededsinaja wiinnu deewektu basniizu. Par to pagani errojahs, wiinnus breefmigi fasitte un aisdsinne prohjam.

Nu nonahze Kolumban ar sawu beedri no teem kalneem tanni plaschâ leija, furas widdû tas leels Boden-esars atrohдахs un tur wiinni tai wezzâ pils-zikkabelle, ko Arbon nofauz, eegahje, fur zits deewabihjigs mahzitajs, Willimar wahrda, wiinnus mihtligi fanehme un wiinneem mahjas-weetu dewe. No turrenes staigaja us Bregenz-pilsfehstu, un apnehmahs, schè patt palikt. Bet tè mallu mallâs apkahrt wehl wiss no Attila breefmigeem laikeem gulleja isposhtis, un retti fur kahda sime parahdijahs, ka zirkahrt tur jau kristigi laucini bija dsihwojuschi. No weenas kristigas basnizas tik tee

muhei wehl bija pahri, un tē jau pa to starpu pagani atkal faweeem deewekteem bija fahku-
 fchi kalpoht, bet nu schinni paschā weetā teem Alemannu paganeem pirmajs kristigs
 spreddikis atskanneja. Mass zeems preeksch kristigeem laudin tikke uszirsts, bet jo dee-
 nas palikke jo leelaks; jo tas pulzinsch to tizzigu Alemannu wairojabs, kas tur eemettabs.
 Mahzitaji winneem eetaisija dahrsus, dehtija augtu-kohtkus, un, Pehtera Apustulam lihdsigi,
 darbojabs tik patt laimigi siwis, kā zilwekus sweijodami. Pehz trim gaddeem Kolum-
 banam atkal no turrenes bija ja-eet prohjam, jo ta kehnineene Brunekilde no jauna
 winnu fahze waijaht. Winna draugs Gallus, to laikū wahjsch, palikke pee Willimar;
 zits beedris, Sigbert wahrda, kahpe us to leelu Gotthardkalnu, ne zil tabt no Rein-
 uppes awoscha, tur to Rehzieru-paganu starpā eedsihwotees un teem to wahrdu no Kristus
 fluddinaht; bet Kolumban pats ar zitteem mahzekteem aisgahje pahr teem augsteem Alpu-
 kalneem us Itahlies-semmi, tur tuwu pee Trebia-pilssehtas sawadu flohstera fohlu eetai-
 sija, kur jauneklus ismahzihht par mahzitajeem, kas teem Longobardu-paganeem Deewa
 wahrdu fluddinatu; un raug, winsch wehl peedsihwoja to preeku, ka Longobardu-kehniensch,
 Agilulf wahrda, lihds ar leelu pulku sawu appakschneeku kristigai tizzibai peegreesahs.
 616tā gaddā winsch Deewa meerā no schahs pafauls aisgahje, 42 gaddus appaksch wiss-
 grubakahm publehnm paganōs dshwojis Sprantschu, Alemannu un Itahlies-semmē, un
 leelu pulku mahzektu audsinajis us tahdu paschu swehtu darbu.

Pa to starpu bija Gallus tanni weetā, kur taggad flohsteris stahw, ko sauž Sant-
 Gallen, few buhdinu usbuhejis un eefahze teem Alemanneem tur apfahrt to preezas-
 mahzibu fluddinaht. Bet drihs winnam peegreesahs labbi leels pulks to tizzigu Alemannu,
 fabeedrojabs ar winnu, un preeksch scheem winsch wissapfahrt sawas mahjas arri usbu-
 weja buhdinas, un pahr wissahm leetahm teem mahzija Deewa prahtu atsiht. Ihsā laikā
 tur leels flohsteris, Sant-Gallen, bija gattaws, ak, un zil dauds wihru tur ismahzijabs
 par Deewa wahrdu fluddinatajeem, kas arri teescham tabs kristigas atsihschanas un tizzibas
 fehlu drihs pa wissu Alemannu-semmi irr isfehjuschi. Gallus, 95 gaddus wezzumā, ais-
 migge sawa wezza drauga Willimara mahjā Arbon-pilli, bet tikke glabbahs sawā paschā
 buhdinā. Zittu mantu pee winna ne atradde, ne kā wezzu sohmu, kurras atflehgu winsch
 ar ween tā ar sinnu bija glabbajis, ka paschi winna mihtaki mahzekli ne sinnaja, kas soh-
 mā effohht eekschā. Pehz winna mirschanas atradde tur eekschā drehti, no rupjahm lohpu
 spalwahm taifitu, ko winsch pa plikku meefu brishscham bija walkajis, un smaggu dselles
 schkehdi, pee kurras wehl affins sihmes warreja nomanniht. Nabbaga wihram ne peetikke,
 appaksch leela truhkuma un grubtahm publehnm deenas nastu un karstumu panest, bet win-
 nam wehl schlitte, ka winnam nahkotees zaur wissadahm pats isdohmatahm mohkahm, ko
 ewangeliums ne weenam ne usleek, sawu meefu mehrdeht. Muhsu laikōs laikam daschs
 labbajs wairs ne warr saprast, kā weens ar labbu prahtu tahdu truhkumu un tahdas moh-
 kas warroht usnemt, tatschu pateiksim Deewam, ka winsch mums tek to ewangeliumu leek
 gaischaku spihdeht, un zaur to mums skaidri parahda, ka buhtu tihra pasch-taisniba un lep-
 niba, ja mehš zerratum zaur tahdahm pasch-isdohmatahm mohkahm to muhschigu labklah-
 schanu dabbuht, un ne zaur to, ka pasemmigi un tizzigi us Jesu skattamees, kas preeksch
 mums irr zeetis un nomiris. — Zomehr tannis wezzōs laikōs, warr buht, wisswaital
 tahdu wihru waijadseja, tohs paganus jo labbaki peegreest pee kristigas tizzibas. 54.